

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

_____ . พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, ๒๕๐๖.

_____ . พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____ . อรรถกถาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๓-๒๕๓๔.

_____ . อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับสยามรัฐไตรปิฎกอรรถกถา ๒๕๓๕. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ฎีกาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕- ๒๕๔๕.

_____ . ปกรณ์วิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๕- ๒๕๔๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิบูลย์, ๒๕๓๕.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือทั่วไป

กรมอัยการ. **ธรรมและกฎหมาย.** หนังสือพิมพ์แจกในงานพระกฐินพระราชทานกรมอัยการ ณ วัดราชบูรณะ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร, ๒๕๒๘.

กาญจนา แก้วเทพ. **เครื่องมือการทำงานแนววัฒนธรรมชุมชน.** กรุงเทพฯ : สภาคณาจารย์แห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา, ๒๕๓๘.

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์, ดร. **ความสัมพันธ์ในครอบครัว.** กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๑๕.

กระมล ทองธรรมชาติ ศ.ดร.และคณะ. **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.** พิมพ์ครั้งที่ ๒๒. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด, ๒๕๔๔.

กิตติ จงพัฒน์มงคล, **ทางเลือกหลังความตาย.** เอกสารพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน.

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์. **สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์.** กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

,๒๕๔๕.

ชาติชาย อัครวิบูลย์ สมบูรณ์ ชัยเดชสุริยะ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ว่าด้วยครอบครัว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จรัสสนิทวงศ์, ๒๕๒๕.

ตุลญา โรจน์ทั้งคำ. สังคมกับกฎหมาย. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, ๒๕๕๒.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ,รศ.ดร.ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง. พิมพ์ครั้งที่ ๑๘. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๔๕.

ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. สถาบันครอบครัวกับความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียว, ๒๕๔๕.

นัยนา เกิดวิชัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ ๘. นครปฐม : สำนักพิมพ์นิตินัย, ๒๕๔๕.

บุญเพราะ แสงเทียน. กฎหมายอาญา ๑ (ภาคทบทวนคดีทั่วไป) แนวประยุกต์. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒน, ๒๕๔๗.

ประสพสุข บุญเดช. เอกสารการสอนชุดวิชา กฎหมายแพ่ง ๓ : ครอบครัว – มรดก. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔.

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญย์. จิตวิทยาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : บริษัท ธนาเพรส จำกัด, ๒๕๕๐.

พุทธทาสภิกขุ, การเมืองคือธรรมะ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อรุณวิทยา, มปป.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). นิติศาสตร์แนวพุทธ. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๑.

พระเทวินทร์ เทวินโท. มนุษย์กับกฎหมาย. กรุงเทพฯ : บริษัท รุ่งแสงการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๒.

พระมหาทวี มหาปัญญา (ละลง),ผศ.ดร. ความจริงของชีวิต. กรุงเทพฯ : หจก. ภาพพิมพ์, ๒๕๕๕.

_____. พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

_____. พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๕.

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์, ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย คำสอนชั้นปริญญาตรี (พ. ศ. ๒๕๐๐-๒๕๐๒) . คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. ความสุขของครอบครัว คือสันติสุขของสังคม. กรุงเทพฯ : ธรรมสภาและสถาบันบ้นถือธรรม, ๒๕๔๗

_____. หลักการศึกษาพระพุทธศาสนา. (กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร,ดร. พระพุทธศาสนาเพื่อสังคม. เอกสารประกอบการเรียนวิชา

พระพุทธศาสนาเพื่อสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๔๕.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). **ธรรมานุญิวัด**. พิมพ์ครั้งที่ ๘๐. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์สวย
จำกัด, ๒๕๕๐.

พระอุตรคณาธิการ (ชวินทร์ สระคำ). **พจนานุกรมบาลี-ไทย ฉบับนักศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒,
กรุงเทพฯ : มปป., ๒๕๓๐.

ภูมิชัย สวรรณดี และคณะ. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
นิติธรรม, ๒๕๔๕).

ราชกิจจานุเบกษา. **พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ. ศ.**
๒๕๕๐

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ. ศ. ๒๕๒๕**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ :
บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, ๒๕๓๘.

สีลปาโล (นามแฝงสุมาลี มหณรงค์ชัย). **สีลห้า ฉบับคู่มือรักษาใจ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์,
๒๕๔๘.

สมเด็จพระญาณวโรดม. **ศาสนาต่าง ๆ**. กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

เสถียรธรรมสถาน. **มีความสุขให้ลูกเห็นเป็นคนดีให้ลูกดู**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : อมรินทร์
ธรรมะ, ๒๕๕๓.

โสภา ชูพิกุลชัย, ดร. และคณะ. “การสร้างเครือข่ายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงใน
ครอบครัว”. **คณะกรรมการวิจัยและติดตามผล**. สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สุพัตรา สุภาพ. **สังคมและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,
๒๕๔๓.

หยุด แสงอุทัย, ผศ.ดร. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพฯ : โรง
พิมพ์และทำปกเจริญผล, ๒๕๓๕.

อรอนงค์ อินทรจิตร และคณะ. **ผู้หญิงและเด็ก เหยื่อความรุนแรงในครอบครัว**. กรุงเทพฯ : ปก
เกล้าการพิมพ์, ๒๕๔๒.

อรสา โภวินทะ, ดร. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรุนแรงในครอบครัว ในพื้นที่ ๔ ภาคของประเทศไทย”. **รายงานโครงการวิจัย**. กรุงเทพฯ : บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด,
๒๕๕๐.

(๒) เว็บไซต์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์/หนังสือพิมพ์

การฟ้องศาลในคดีอาญา, <http://dnfe.5.nfe.go.th>, (๑๔ กันยายน ๒๕๕๕).

คลินิกทนายความ คดีอุทลุม, http://www.Fpmconsultant.Comhtmladvocate_dtl.phpid=409.mht,
(๑๔ กันยายน ๒๕๕๕).

ความรุนแรงในครอบครัว ภัยเงียบของสังคม, <http://www.Navy.mi.th>, (๑ ส. ก ๒๖๖๔).

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ความหวังของผู้หญิงและเด็ก,
<http://www.dtp.3.net>, (๑ ส.ก.๒๕๕๔).

พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา. ประทานแนวทางการแก้ไขปัญหาและยุติความรุนแรง
ในครอบครัว ๔ ประการ <http://www.naewna.com>, (๒๗ มีนาคม ๒๕๕๕).

เผยแพร่นโยบายความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มสูงขึ้นดัชนีศูนย์แก้ไข ทุกจังหวัด โดยผู้จัดการ,
<http://www.thaiitwatch.org/autopagev4/show>. (๑ ส.ก. ๒๕๕๔).

อดีตนางเอกกานดาฉบับปริศนา, **เดลินิวส์**, (๑๑ กันยายน ๒๕๕๕) : ๑, ๕.

(๓) วิทยานิพนธ์

กุลลาบแก้ว ภูผาพันธุ์. “ผลกระทบจากการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงใน
ครอบครัว : ศึกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
พ. ศ. ๒๕๕๐”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชากฎหมายอาญา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒.

งามตา วินันทานนท์, ผศ. “ลักษณะทางพระพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่
เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร.” รายงานการวิจัยฉบับที่ ๕๐. สถาบันวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๗๖.

ทพญ. กษิรา เทียนส่องใจ. “การศึกษาวิเคราะห์หัตถ์ภัยทานเพื่อจัดการความขัดแย้งในสังคมไทย
ปัจจุบัน”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

พูนสุข มาศรีงสรรค์. “การจัดการความรุนแรงในครอบครัวเชิงพุทธบูรณาการ”. วิทยานิพนธ์พุทธ
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
๒๕๕๔.

มนตรี เงินสวัสดิ์. “แนวคิดในการลงโทษของกฎหมายตราสามดวง.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์
มหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๕.

แม่ชีวงเพชร คงจันทร์. “การแก้ปัญหามรณกรรมในครอบครัวที่ปรากฏในคัมภีร์

พระพุทธศาสนา”. สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

ร้อยตำรวจโทอุทัยชัย เปี้ยแดง. “บทบาทของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหามรณกรรมในครอบครัว : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนนำร่องของกรุงเทพมหานคร ๔ ชุมชน”. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓.

พระมหาสุวรณ นาคสุวรรณ โณ (สำราญ). “การบริหารงานครอบครัวตามแนวพุทธศาสนา”.

วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พระวราภรณ์ ชยากโร (พูลสวัสดิ์). “การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องสังคมอุดมคติในทัศนะพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต)”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

พระมหาภูเนต จันทร์จิต. “หน้าที่ของมารดาบิดาในพุทธจริยศาสตร์.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจริยศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๐.

พระมหาสุทิตย์ อาภากร (อบอุ่น). “พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน : แนวคิดหลักการและวิธีการปฏิบัติ”. สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

พิมพ์วัลย์ บุญมงคล และคณะ. “ศักยภาพประชาคมในการจัดการปัญหามรณกรรมต่อผู้หญิงและเด็ก”. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๖.

โสวิทย์ บำรุงภักดิ์. “ศึกษาวิเคราะห์เรื่องศีล ๕ ในพระไตรปิฎก”. สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

สุวรรณ จารุทัศน์ย์. “มาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองและป้องกันหญิงที่ถูกสามีทำร้าย : ศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ”. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

วิลาสินี พนานครทรัพย์. “ความรุนแรงต่อผู้หญิงในชีวิตคู่ : เสี่ยงของผู้หญิง”. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สังคมวิทยา). คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๕.

๒. ภาษาอังกฤษ

J. Phhi, **Private Vriate Violence and Public Policy : The Needs of Battered Women and the Response of the Public Service**, (London : Routledge and Kegan Paul, 1986), p. 192.

Kenneth Kraft,ed., Inner Peace, **World : Essays on Buddhism and Non-violence** (New York: State University of New York Press),p.127-133

The Dalai Lama, “Cultivating Altruism,”**Engaged Buddhist Reader**, ed. By Arnold Kotler (Berkeley : Parallax Press,1996), p.3.

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

พ. ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ. ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ. ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ความรุนแรงในครอบครัว” หมายความว่า การกระทำใด ๆ โดยมีมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินกันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

“ศาล” หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

“เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์” หมายความว่า ค่าทดแทนความเสียหายเบื้องต้นสำหรับเงินหรือทรัพย์สินใด ๆ ที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวสูญเสียไป โดยผลของการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และให้หมายความรวมถึงรายได้ที่สูญเสียไป ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการหาที่อยู่ใหม่ และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น

“นักจิตวิทยา” หมายความว่า นักจิตวิทยาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“นักสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า นักสังคมสงเคราะห์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และให้หมายความรวมถึงพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“พนักงานสอบสวน” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีให้เป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในท้องที่ใดไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรี ให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ผู้ใดกระทำการอันเป็นความรุนแรงในครอบครัว ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ให้ความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่ลบล้างความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๕ ด้วย ให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๕ ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้ที่พบเห็นหรือทราบการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว มีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง

มาตรา ๖ การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ อาจกระทำโดยวาจา เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้พบเห็นการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือได้รับแจ้งตามมาตรา ๕ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ที่เกิดเหตุเพื่อสอบถามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่อยู่ในสถานที่นั้นเกี่ยวกับการกระทำที่ได้รับแจ้ง รวมทั้งให้มีอำนาจให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ และขอรับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ในกรณีที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวประสงค์จะดำเนินคดี ให้จัดให้ผู้นั้นร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ถ้าผู้นั้นไม่อยู่ในวิสัยหรือมีโอกาสร้องทุกข์ได้ด้วยตนเองให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ร้องทุกข์แทนได้

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗ ถ้ามิได้มีการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕ หรือมิได้มีการร้องทุกข์ตามมาตรา ๖ ภายในสามเดือนนับแต่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวอยู่ในวิสัยและมีโอกาสที่จะแจ้งหรือร้องทุกข์ได้ ให้ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

มาตรา ๘ เมื่อมีการร้องทุกข์ภายในอายุความตามมาตรา ๗ แล้ว ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนโดยเร็วและส่งตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว สำนักงานสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังพนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่ได้ตัวผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว แต่หากมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจยื่นฟ้องได้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขอคัดฟ้องต่อศาลได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามคราวโดยให้นับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง เป็นความผิดกรรมเดียวกับความผิดตามกฎหมายอื่น ให้ดำเนินคดีตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง ต่อศาลรวมไปกับความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น เว้นแต่ความผิดตามกฎหมายอื่นนั้นมีอัตราโทษสูงกว่าให้ดำเนินคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาความผิดตามกฎหมายอื่นนั้น โดยให้นำบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการสอบปากคำผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พนักงานสอบสวนต้องจัดให้มีจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอร่วมอยู่ด้วยในขณะสอบปากคำเพื่อให้คำปรึกษา

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวร้องขอ ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบปากคำไปก่อนโดยไม่ต้องมีบุคคลดังกล่าวร่วมอยู่ด้วย แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอบุคคลดังกล่าวได้ในสำนวนการสอบสวน

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการของพนักงานสอบสวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๕ เมื่อมีการแจ้งตามมาตรา ๕ หรือมีการร้องทุกข์ตามมาตรา ๖ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ อันน่าจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในคดีตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ในการดำเนินการตามมาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะเทียบได้ไม่ต่ำกว่าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่บุคคลผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเป็นการชั่วคราว ไม่ว่าจะมีการร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ โดยให้มีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นและสมควร ซึ่งรวมทั้งการให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้ารับการตรวจรักษาจากแพทย์ การให้ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้นตามสมควรแก่ฐานะ การออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปในที่พำนักของครอบครัวหรือเข้าใกล้ตัวบุคคลใดในครอบครัว ตลอดจนการกำหนดวิธีการดูแลบุตร

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เสนอมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ต่อศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่วันออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หากศาลเห็นชอบกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ดังกล่าว ให้คำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์มีผลต่อไป

ในกรณีที่ศาลไม่เห็นชอบกับคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ทั้งหมด หรือแต่บางส่วน หรือมีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้ศาลทำการใดส่วนและมีคำสั่งโดยพลัน หากข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์เพียงพอแก่การวินิจฉัยออกคำสั่ง ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์หรือออกคำสั่งใด ๆ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลตามมาตรา นี้ สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งเป็นหนังสือขอให้ศาลทบทวนคำสั่งได้ภายในสามสิบวันนับแต่ทราบคำสั่ง ให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเป็นที่สุด

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ตามมาตรา ๑๐ หรือออกคำสั่งใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่เหตุการณ์หรือพฤติการณ์เกี่ยวกับผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวหรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป ศาลมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง หรือเพิกถอนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ หรือคำสั่งใด ๆ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมก็ได้

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่า ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวมีความผิดตามมาตรา ๔ ศาลมีอำนาจกำหนดให้ใช้วิธีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุ้มครองประพฤติดูแลผู้กระทำความผิด ให้ผู้กระทำความผิดชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะ ละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัว หรือทำทัณฑ์บนไว้ ตามวิธีการและระยะเวลาที่ศาลกำหนดแทนการลงโทษผู้กระทำความผิดก็ได้

ในกรณีที่มีการขอความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องในความผิดตามมาตรา ๔ ให้พนักงานสอบสวนหรือศาลแล้วแต่กรณี จัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการขอความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องนั้น และกำหนดให้นำวิธีการตามวรรคหนึ่งเป็นเงื่อนไขในการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวโดยอนุโลม โดยอาจรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือบุคคลในครอบครัวประกอบด้วยก็ได้ หากได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงและเงื่อนไขดังกล่าวครบถ้วนแล้ว จึงให้มีการขอความ การถอนคำร้องทุกข์ หรือการถอนฟ้องในความผิด

ตามมาตรา ๔ ได้ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนหรือศาลมีอำนาจยกคดีขึ้นคำเนินการต่อไป

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือรัฐมนตรีประกาศกำหนด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๓ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดให้มีระบบงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการบังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ โดยกำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ วิธีพิจารณา การยื่น และการรับฟังพยานหลักฐาน หากพระราชบัญญัตินี้มีได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ไม่ว่าการพิจารณาคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ให้ศาลพยายามเปรียบเทียบให้คู่ความได้ยอมความกัน โดยมุ่งถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัวเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย

(๑) การคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

(๒) การสงวนและคุ้มครองสถานภาพของการสมรสในฐานะเป็นศูนย์รวมของชายและหญิงที่สมัครใจเข้ามาอยู่กินฉันสามีภริยา หากไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสได้ ก็ให้การหย่าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและเสียหายน้อยที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของบุตรเป็นสำคัญ

(๓) การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ครอบครัวนั้นต้องรับผิดชอบในการดูแลให้การศึกษาแก่สมาชิกที่เป็นผู้เยาว์

(๔) มาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสามีภริยาและบุคคลในครอบครัวให้ปรองดองกัน และปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันเองและกับบุตร

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการขอมความในคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาล แล้วแต่กรณี อาจตั้งผู้ประนีประนอมประกอบด้วยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งเป็นบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติของคู่ความหรือบุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือศาลเห็นสมควรเพื่อให้คำปรึกษา หรือช่วยเหลือในการไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกัน หรืออาจมอบหมายให้นักสังคมสงเคราะห์ หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลใดช่วยเหลือไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ยอมความกันก็ได้

เมื่อผู้ประนีประนอมหรือที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งได้ดำเนินการไต่ถามถึงตามคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้ว ให้รายงานผลการไต่ถามถึงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลแล้วแต่กรณีด้วย ในกรณีที่การไต่ถามถึงเป็นผลสำเร็จ บุคคลดังกล่าวจะจัดให้มีการทำสัญญายอมความขึ้นหรือจะขอให้เรียกคู่ความมาทำสัญญายอมความกันต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือศาลก็ได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลเห็นว่าสัญญายอมความไม่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญายอมความนั้น

มาตรา ๑๗ ให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำรายงานประจำปีแสดงจำนวนคดีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวนคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ และจำนวนการละเมิดคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ของพนักงานเจ้าหน้าที่และศาล และจำนวนการยอมความ และรายงานต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาพเพื่อทราบปีละครั้ง

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัญหาการแก้ไขการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีความละเอียดอ่อนซับซ้อนเกี่ยวกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป การใช้มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามุ่งบังคับกับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวจึงไม่เหมาะสม เนื่องจากกฎหมายอาญามีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดหรือปกป้องคุ้มครองผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ดังนั้น การมีกฎหมายคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จึงมีความเหมาะสมกว่าการใช้กระบวนการทางอาญา เพราะสามารถกำหนดรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป โดยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถ

รักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้ประกอบกับเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว มี
สิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐบาลจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม จึง
จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	: แม่ชีวงเพชร คงจันทร์
วัน เดือน ปีเกิด	: วันจันทร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๐
สถานที่เกิด	: ๑๑๓ หมู่ที่ ๔ (บ้านไม้หลา) ถนนราษฎร์รุ่งเรือง ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
บวช	: ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ณ สำนักวิปัสสนาเกษตรใหม่ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	: พ.ศ. ๒๕๒๕ จบมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนศิริราษฎร์ พัฒนา ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช : พ.ศ. ๒๕๒๘ จบมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนกัลยาณีศรี ธรรมราชตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช : ธรรมศึกษาเอก : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : บาลีศึกษาประโยค ๗ : ศิลปศาสตรบัณฑิต (ปรัชญา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ประสบการณ์การทำงาน	: พ.ศ. ๒๕๒๘- ๒๕๒๙ พนักงานบัญชีห้างสรรพสินค้าอนันต์ พานิช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช : พ.ศ. ๒๕๓๑- ๒๕๓๒ พนักงานบริษัทโทรคมนาคมเคาน์ จำกัด อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา : พ.ศ. ๒๕๓๔- ๒๕๓๕ พนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัดเรณูชนดี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร : พ.ศ. ๒๕๓๗ ครูสอนแผนกนักธรรม สำนักวิปัสสนา กัมมัฏฐานเกษตรใหม่ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ : พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๔๘ ครูสอนศีลธรรม โรงเรียนวัด อินทราวาสวิหาร เขตบางขุนพรหม กรุงเทพมหานคร : พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปัจจุบัน ครูสอนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

วัดราชาธิวาสวิหารเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

- : พ. ศ. ๒๕๕๖ ถึงปัจจุบัน ครูสอนศีลธรรมโรงเรียนวัดราชาธิวาสวิหาร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
- : พ. ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๒ วิทยากรอบรมธรรมแก่เยาวชน (ภาคปฏิบัติ) วัดท่าข้าม อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท
- : พ. ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๒ วิทยากรอบรมธรรมแก่เยาวชน (ภาคปฏิบัติ) วัดวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท
- : พ. ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๓ เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ โรงเรียนกุศลศึกษา แขวงคลองชั้น เขตคลองชั้น กรุงเทพมหานคร
- : พ. ศ. ๒๕๕๒ วิทยากรอบรมวิปัสสนากัมมัฏฐาน โครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานมูลนิธิจิตพัฒนา กรุงเทพมหานคร
- : พ. ศ. ๒๕๕๒ ผู้ช่วยสอนวิปัสสนากรรมฐาน (ภาคปฏิบัติ) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- : พ. ศ. ๒๕๕๓ ครูสอนแผนกนันทกรรม- บาลี สำนักเรียนวัดศรีสุदारามวรวิหาร เขตบางขุนนนท์ กรุงเทพมหานคร
- : บทความเรื่อง การระงับความรุนแรงในครอบครัวแนวพุทธธรรม ตีพิมพ์ในหนังสือพุทธธรรมกับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ รวมบทความประชุมวิชาการทางพระพุทธศาสนานานาชาติ ครั้งที่ ๘ เนื่องในวันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลก พ.ศ. ๒๕๕๔

ผลทางวิชาการ

ภูมิสำเนาปัจจุบัน

- : วัดราชาธิวาสวิหาร แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต สามเสน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐
- เบอร์โทร ๐๘๕-๕๕๓๖๖๒๘, ๐๘๓-๐๕๓๒๖๐๑,
- ๐๘๓- ๒๕๕๐๑๐๘